

Shell koopt stranded assets

Stel je een caféhouder voor met een bar vol mensen en een kelder vol vaten bier. Hij rekent zich rijk en bestelt nog meer vaten bier. Dan bestellen zijn klanten spa rood, cola en alcoholvrij bier. Hij zal de nieuwe vaten bier snel afbestellen en hopen dat hij zijn kelder nog leeg verkoopt voor het bestaande bier over de houdbaarheidsdatum is.

Shell bevindt zich in een vergelijkbare situatie. De boekhouding van Shell staat vol met olie en gas dat nog in de grond zit, terwijl de wereld vraagt om duurzame energie. Volgens berekeningen van Carbon Tracker, een Britse denktank van oud-bankiers, moet tweederde van alle olie- en gasreserves van de oliebedrijven in de grond blijven om binnen de wereldwijd afgesproken doelstelling van maximaal 2 graden temperatuurstijging te blijven.

Shell zit dus op een enorme oliezeepbel (Carbon Bubble in jargon). Bankiers spreken van stranded assets (waardeloze bezittingen). Maar wat doet Shell? Het koopt voor 50 miljard euro het Britse olie- en gasbedrijf BG Group. Shell koopt daarmee nog meer potentieel onverkoopte olie- en gasreserves. Dit doet Shell in een wereld die vraagt om duurzame energie, die steeds goedkoper wordt. De prijs van zonnepanelen daalde sinds 2000 van 4 dollar 0,50 dollar per watt. Tegelijkertijd worden fossiele brandstoffen steeds duurder om uit de grond te halen. Oliemaatschappijen moeten in steeds onherbergzamere oorden (Noordpool, oceanen), steeds dieper boren en steeds duurdere technieken gebruiken (fracken van schalieolie, olie uit oliezanden halen) om olie en gas te winnen.

In de energiewereld is aankoop van de BG Group vergelijkbaar met de aankoop van de elektriciteitsbedrijven Nuon en Essent door Vattenfall en RWE in 2009. Europa en met name Duitsland waren toen hard op weg om over te schakelen op windturbines en zonnepanelen. Maar wat deden de Zweedse en Duitse elektriciteitsreuzen: ze kochten met Nuon en Essent nog meer kolencentrales. Ze hebben inmiddels allebei de helft van het aankoopbedrag van tien miljard euro afgeschreven. Shell loopt met de aankoop van BG Group een vergelijkbaar risico. Het argument van Shell – ‘we investeren in de schone transitiebrandstof aardgas’ – is om twee redenen niet houdbaar. Ten eerste staat op de lange termijn balans van BG Group bijna net zo veel olie als gas, bijvoorbeeld diepzeeolie voor de kust van Brazilië, die duur is om te winnen. Ten tweede: aardgas is nog steeds een fossiele brandstof en daar moeten we helemaal vanaf.

Stel je voor wat een versnelling Shell zou geven aan de energietransitie naar een duurzame energievoorziening wanneer het die miljarden zou investeren in bijvoorbeeld windparken op zee of woestijnen vol zonnepanelen.

Een caféhouder, die wordt geconfronteerd met klanten die fris in plaats van bier bestellen, zal alcoholvrije dranken inkopen. Shell, dat wordt geconfronteerd met een wereld die klimaatverandering wil stoppen, zou moeten investeren in duurzame in plaats van fossiele energie. De vergelijking lijkt kort door de bocht, maar Shell staat voor dezelfde eenvoudige beslissing. Niet alleen om de mensheid te redden, maar ook om Shell te laten overleven.

Mark van Baal, oprichter van Follow This

Follow This is een beweging van groene aandeelhouders die willen dat Shell de leiding neemt in de energietransitie door de winsten uit fossiele brandstoffen te investeren in duurzame energie.